# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 173. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 28. липня, 1927. VOL. XXXV. No. 173. Jersey City, N. J., Thursday, July 28. 1927. THREE CENTS


## СТРАЙК НА НЮЙОРСЬКИХ ЗЕЛІЗНИЦЯХ ВІДКЛИКАНИЙ

### РОБІТНИКИ ПОСТАНОВИЛИ ВИЖДАТИ ВИСЛІДУ ЗЛУКИ ЛІНІЙ.

НЮ ЙОРК, 27. липня. — Великий страйк робітників нюйорських підземних і надземних зелізниць, що мав початися нині рано, відкликано. Мейор міста Вокер переконав обі сторони, що вони повинні пождати зі своєю боротьбою, поки не вирішиться питанне сполуки систем нюйорських зелізниць в одну.

Всі відправлені робітники мають вернути до роботи. Страйколомів, яких компанії набрали вже кілька тисяч, відослано домів.

## ОРГАНІЗУЮТЬ ЕКСПЕДИЦІЮ НА ПІВДЕННИЙ БІГУН.

### НА ЧОЛІ ВИПРАВИ БУДЕ СТОЯТИ ЛЕТУН БЕРД.

БОСТОН, 26. липня. — Приготовання до експедиції на полудневий бігун, на чолі котрої має стакути відомий летун Берд, який вже летів до північного бігуна, вже поступили значно вперед. До експедиції буде належати також Артур Волден, Нюгемшерський погонич собак, зі своїми собаками. Виправа буде потребувати коло 50 собак та яких 5 погоничів.

## ЛИНДБЕРҐ ОБЕЗПЕЧЕНИЙ ПІДЧАС СВОЄЇ ПОДОРОЖИ ПО АМЕРИЦІ.

### ЙОГО ПОЛІСА ВИНОСИТЬ 150,000 ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 26. липня. — Чотири великі асекураційні підприємства заасекурували Чарлза Линдберга на загальну суму 150,000 долярів. Асекурація відноситься до його теперішного літання по Америці. Обезпеченнє відноситься і до нього й до його машини.

## КЛЕН КУПУЄ РАДІО.

### МАЄ РОЗСИЛАТИ ПРОПАҐАНДУ З ВАШИНҐТОНУ.

ВАШИНҐТОН, 26. липня. — За згодою радіової комісії накладна спілка часописи Де Феловшип Форум, яка досі займалася головно шириненєм пропаґанди Ку-Клакс-Клена, закупила на свою власність бруклинську радіову стацію „Даблю-Ті-Ар-Сі". Сподіються, що й сеї стації будуть від тепер уживати для Кленівської пропаґанди.

## ҐУБЕРНАТОР ФУЛЕР ВІДВІДУЄ МІСЦЕ ВБИЙСТВА.

БОСТОН, 26. липня. — Ґубернатор Фулер відвідав нині місточко Савт Бейнтрі, де Сако й Ванцетті мали доконати свого розбійничого нападу на касієра одної шевської фабрики. На його припорученнє роблено всякі поміри, які на його думку мають важне значіннє для вирішення питання вини засуджених.

Комітет, покликаний ґубернатором для видання опінії про вину засуджених, працює тепер над зложенням рапорту для ґубернатора. Ґубернатор далі дістає з усіх усюдів найріжнійші відклики за Саком і Ванцетті. Між ними була петиція 10,000 бельґійських робітників з Брукселі.

### ДІСТАВ ЧОТИРИ РОКИ ВЯЗНИЦІ ЗА ПІДРОБЛЕННЄ ЧЕКА НА 5 ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 26. липня. — Стейтовий суд засудив Джека Кавфмана на чотири роки тюрми в Синг-Синґ за те, що він підробив чек на 5 долярів та пробував його „скешувати". Се був одинокий злочин, на якому його поліція переловила, хоча поліція мала вказівки, що він займався таким обманьством професійно.

### ПІДКИНУЛИ ДІТИ.

ЕЛТИНҐВИЛ, Стетен Айленд, 26. липня. — Пані Е. Толворті, вертаючи до свого авта, яке вона лишила під своєю хатою на ніч, найшла в ньому двоє немовлят, з котрих одно може мати який рік, а друге коло 6 тижнів. Вона віддала діти до публичного шпиталя.

### СВЯТКУЄ 98-І УРОДИНИ ПРАЦЕЮ В УРЯДІ.

НЮ ЙОРК, 26. липня. — Джан Вургис, провідник місцевої демократичної організації, відомої під іменем Темені Гол, обходив нині свої 98-і уродини. В день своїх уродин він працював при своїм бюрку, як звичайно кождого дня в році.

Ґазетярі питалися, яких правил здоровля держиться він, що має таке сильне здоровля. Воргис відповів: Ходи кождого дня на прохід, хоч троха; кури мало; пий ще менче, як куриш; спи 6 до 8 годин на добу; їдж два рази в день; уникай журби; не обіцюй ніколи чогось такого, чого не можеш сповнити; не бери нічого на сплату ратами, але плати за все готівкою.

### НАСЛІДКИ ПРОФЕСІЙНОГО ЗАНЯТТЯ.

НЮТОН, Месечузетс, 26. липня. — Джек Шаркі, що минувшого четверга бився на кулаки з бувшим тяжким чемпіоном світа Джеком Демпсі, захорів тут на кровоток кишок. Лікар каже, що се правдоподібно наслідок послідної кулачної бійки.

### ЗНОВА СМЕРТЬ ЛЕТУНА.

АРМОНК, Ню Йорк, 26. липня. — На болотах коло Бедфорд Ровд впав літак, яким їхали Кенет Пейтон та його механік Алфред Тредвел. Літак злетів з висоти яких 1,000 стіп та оба летуни згинули на місци.

### УКАМЕНУВАЛИ МИРОВОГО СУДДЮ.

ЧАРЛЕТОН, В. ВА., 20. липня. — Мирового суддю, Виллями Г. Томма, числячого 35 літ життя а замешкалого в Пинч, укаменувало на смерть 5 мущин, що заатакували суддю по тім, як він їх упімнув, щоби перестали запиватись. Се мало місце в неділю пополудни. Мировий суддя Томм відпроваджував свою жінку і діти до церкви і напімнув згадану пятку, що запивалась на гостинци, щоби розійшлась. По відпровадженню родини до церкви суддя вернув до згаданих 5 мущин і тоді поцілив його один камінь. Опісля усі 5 мущини, взявши до рук великі камені, кидали ними так довго на суддю, поки його не забили. Усіх їх арештовано і обжаловано о морд.

### МАЙНО КОРОЛЯ ФЕРДИНАНДА ВИНОСИТЬ 300,000,000 ЛЕЇВ.

Король Фердинанд полишив около 300,000,000 леїв майна. Се майно має бути поділене між його діти Карла, Николу і Ілеану. Кожне з них одержить між 300,000 до 400,000 долярів. Крім сього Карло одержить ще вартість в готівці, замісць палат, які мав одержати, що ще подвоїть його спадок. Королева Марія одержить палати Котроцені і Сінайя, а Ілеана і принц Никола палати в Букарешті. Крім сього парлямент ухвалить ще для королевої Марії, принцеси Ілеани і принца Николи осібні апанажі, себто місячні платні на удержання, які вони перестали побирати зі смертю їх батька Фердинанда.

### СМЕРТНИЙ ПРИСУД У ЧОРТКОВІ.

Перед судом присяжних у Чорткові відбулася вдруге розправа проти Гриця Базюка, обвинуваченого о потрійне вбивство. Базюк оженився перед шести роками з дочкою багатих селян з Кривча, Марією Яцентюковою. Яцентюки погано поводилися з зятем тому, що він був бідний і трактували його як наймита. Одного разу в суперечці Яцентюк хотів сокирою вдарити Базюка, але той відскочив і удар впав на Яцентюкову жінку. Тоді Базюк вирвав від тестя сокиру і зарубав його, а потім вбив і свою жінку. Базюк признався до вини. На першій розправі присуджено його на смерть, але оборонець вніс зажалення неважности і розправа відбулася вдруге. Тепер знову засуджено Базюка на смерть через повішення. Оборонець знову вніс зажалення неважности.

### ПОМІЧ ОДНОВІРЦІВ.

У Львові на вул. Казимірівській поліційний агент допав фалшівника гроший, коли саме пускав у рух черговий фалшивий банкнот. Фалшівник мав при собі більшу скількість гроший власного виробу. Та тут станули йому в пригоді його одновірці — Жиди. Впхалися між нього й агента, зробили „збіговище" і фалшівник утік, заки на свист агента надбігли поліцаї.

### ФІНЛЯНДІЯ ГРОЗИТЬ ЗІРВАННЄМ ВЗАЄМИН З РАД. СОЮЗОМ.

Фінляндський уряд передав московському урядові ноту, в якій він найрішучіше протестує проти розстрілу свого горожанина, пол. Ельвенґрена.

Фінляндський уряд заперечує твердженнє радянського уряду, немов би державну приналежність розстріляного не можна було ствердити.

Таке поступовання большевицьких судів противиться звичаям усіх культурних держав світу. Таке дальше поступовання мусить довести до зірвання всяких взаємин між Фінляндією і Рад. Союзом.

### ВЛОМНИКИ І ФАЛЬШИВНИКИ У ЛЬВОВІ.

Коли тільки одна дружина специялістів від замків і кас перейде пороги вязниці, негайно зявляється на її місце нова, з неменшими апетитами. Справжній „столичний" влом трапився в крамниці зі зброєю Дмитраха, в самім центрі міста, на вулиці, що не втихає і в ночі. Добича — прегарна: 72 бравнінґи і набої. Мають чим боронитись! Поліція замісць цих мистців зловила тільки 17 фальшивників банкнотів, які пустили між людей 675 шт. 2-золотівок у повітах: жовківськім, радехівськім, сокальськім і дрогобицьким. Один з них залишив при кінці травня брідським громадянам 252 фальшиві 2-золотівки.

### ВКРАЛИ КОРОНУ З ОБРАЗУ.

В місті Тарнобжеґу вкрали якісь невідомі справники, що дісталися через вікно до костела Домініканів, корону з чудотворного образу, висаджувану самоцвітами. Перед війною оцінювали вартість тої корони на 40,000 корон в золоті. Вступне слідство безуспішне.

### КИТАЙЦІ І ЇХ МЕРЦІ.

У китайських святах у честь мерців нема нічого з нашої мелянхолії. Китайці радо ідуть на кладовище, щоби відвідати небіщиків, як добрих приятелів. Китайська релігія не знає ні Бога, ні другого світа, лише людей, які сталися богами, а то є предки, яких Китайці дуже шанують і поступають з ними, начеб усе ще жили і працювали з ними, все готові помогти своїм потомкам, але лише тоді, коли про них старатися, щоби їм було лекше в гробі. Тому Китайці не носять на гроби своїх покійників цвітів, лише харчі і то найліпші, які мають. На гробі оправдуються, що не мали нічого ліпшого і просять, щоби вдоволилися тим, що принесли. Багато матерей приходить підчас непогоди на на гріб своєї дитини і кажуть їй, щоби не боялася, бо незабаром знову засвітить сонце. Взагалі розмовляють з своїми покійниками, розказують їм найновійші події. Це їм якось облекшує життя і знову весело балакають, сміються і курять. Курять богато, бо у Китаю нема монополю на тютюн; кожний може його садити.

### ДЕМОРАЛІЗАЦІЯ ПО УРЯДАХ НА УКРАЇНІ І БОРОТЬБА З НЕЮ.

В Житомирі начальник стації вкрав три тисячі карбованців і втік. Тут же арештовано 10 урядовців міліції, які найшли собі ось яке джерело доходу: арештували богатих громадян, мучили їх, а опісля за відповідним викупом випускали на волю. В Харкові арештовано управителя кооперативи, який побирав лихварські ціни за товари, а опісля ще й обікрав касу. В Мошурові (Гуманщина) селяне вбили предсідника місцевої ради — комуніста Хоменка, який здирав і переслідував людей.

### БОЛЬШЕВИКИ ЗАСУДИЛИ КОВЕРДУ НА КАРУ СМЕРТИ.

В Мінську в салі місцевого комсомолу (комун. союз молоді) відбувся суд над вбийником пос. Войкова. В ролі обжаловуючого виступав бувший посол польського сойму, Кохманович. Суд присудив Коверду на кару смерти через розстріл.

### ВАРТІСТЬ ОБРАЗУ.

У голяндськім місті Бреда вималював маляр Йоан Теунс кілька літ тому, на старім полотні голову старого рабіна, взявши собі за вірний зразок образ Рембрандта. Тому, що копія була, на його думку, дуже вірна, він у своїй скромности підписав під нею Рембрандта. І продав її за 10 ґульденів антикквареві. Цей найшов купців, які жертвували йому 50,000 ґульденів. Теунс пізнав свою руку; він заявив антикквареві, що образ — його кисти. Але антиквар йому не повірив. А за ним не повірила йому і решта громадянства. Бо преціньбільша честь для міста Бреда мати правдивого Рембрандта як копію. Не знаємо, чи знавці мистецтва в силі розчарувати цих аматорів Рембрандта, але маємо ще один доказ більше, що часто вартість образу залежить не від того, як він намальований, а від того, хто його підписав.

### ТРУПИ.

У Креховичах біля Жовкви арештували селянина Мартина Вольфа, якого підозрівають, що вночі застрілив свою 24 літню жінку, в три тижні після шлюбу. — У Львові на Богданівці застрілилась 26-літня Марія Герніківна з тугц за своїм нареченим у роковини його смерти. — Дама легкої поведінки К., скочила з поверху. — Вбивства на селі і самовбивства у місті — одно з найбуденніших явищ нашого сучасного життя.

### ДЗВІН З АМЕРИКИ.

В теперішній столиці Литви, Ковні, завісили на вежі катедри „Дзвін Свободи", який прислали в дарі американські Литовці. На цьому дзвоні є такий напис в литовській мові: „Дзвони від віку до віку синам Литви, що тільки той заслуговує на волю, хто її боронить!" Цей дзвін дзвонить тільки раз в рік підчас національного свята.

## БРАТІЯНО ГРОЗИТЬ КАРЛОВИ

### КАЖЕ, ЩО МОЖЕ НЕ ДІСТАТИ СПАДКУ ПО БАТЬКОВИ.

ПАРИЖ, 26. липня. — Премієр Братіяно, як подають, мав вислати повідомлення до бувшого принца Карла, у якім дає до пізнання Карлови, що він повинен погодитися з існуючим станом річий, а принайменьше полишитись на всегда на вигнанню.

У своїм листі згадує премієр Братіяно про деякі неможливости що до виповнення сейчас постанов у тестаменті покійного короля Фердинанда, до спадкоємців якого належить також і принц Кароль. Позаяк у тестаменті Фердинанда є клявзулі, що відносяться до будуччини молодого короля Мигая, а сей послідний полишиться через 13 літ малолітним, тому виповнення тих постанов, як рівнож і поділення спадку, мусить бути відложене аж до повнолітности Мигая.

Дальше пише Братіяно Карлови, що платня у висоті 30,000 франків, яку після розпорядку короля Фердинанда одержував доси Карло, може бути і дальше виплачувана, а навіть її можна буде підвисшити до 50,000 франків. Однак, колиб принц розпочав якусь протизаконну політичну акцію у Румунії, се може дати причину до застановлення виплати його платні, а суд може уневажнити послідну волю короля Фердинанда і сконфіскувати частку, призначену для Карла.

### БРАТІЯНО ГОВОРИТЬ З МОРҐАНТИЧНОЮ ЖЕНОЮ КАРЛА.

Депеші з Букарешту подають, що паню Зізі Ламбріно, морґантичну жінку Карла, завізвано недавно до Букарешту, де конферував з нею премієр Братіяно. Вона повертає до Парижа з наміром, як говорять, старатися приневолити Карла признати законність їх сина, Мірка.

### НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ, 25. липня. — Вчера дався чути новий слабий землетрус в Єрусалимі, Єрихоні і Вифлеємі, який однак не спричинив ніякої шкоди.

### ЕКСПЛЬОЗІЯ ШРАПНЕЛЮ УБИЛА 4 ОСОБИ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Оден робітник з села Ціхе, найшовши шрапнелеву „гильзу" по відбутих маневрах артилерії, приніс її домів. „Гильза" експльодувала і убила на місци 4 особи, а 5 осіб зістало тяжко покалічених.

### БОРОДІН ВЕРНУВ ДО ГАНКОВА.

Михайло Бородін, Росіянин, що був дорадником націоналістичного правительства в Ганкові, а який перед килькома днями виїхав з Ганкова, правдоподібно до Росії, вернув назад до сього міста. Однак Евген Чен, міністер заграничних справ правительства в Ганкові, заявив, що Бородін небаром виїде „на все".

Жінка покійного Доктора Сун-Ят-Сена заявила, що усувається від всякої співучасти в діяльности Куомінґ-танґа аж до часу, коли на його чолі стануть мудріщі дорадники. Вона находиться тепер в Шангаю, куди виїхала по виданню висше наведеної заяви. Тут відмовляється вона бачитися з репортерами часописів і носиться з гадкою виїхати до Злучених Держав.

### ПОЛЯКИ АРЕШТУВАЛИ 30 КОМУНІСТІВ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Відкриття комуністичної пропаґанди серед реґіменту, стаціонованого у Варшаві, спричинило острі зарядження проти комуністів. Поліція наїхала сегодня головну кватиру української революційної орґанізації, що находилась у помешканню бувшого білоруського посла М. Тарасевича.

Між 30-ома арештованими находиться кількох визначних комуністів, включаючи у них також і австрійського делеґата. В згаданім висше помешканню Тарасевича найдено малу друкарню та сконфісковано тисячу летючок, які мали бути розкинені між жовнірів у Східній Галичині.

## ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ НЕ ПОМИЛУВАВ УБИЙНИКА ПЕТРА ВОЙКОВА.

### ЗАСУД ВОЄННОГО СУДУ ПОЛИШИТЬСЯ НЕЗМІНЕНИЙ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Президент Польщі Мосціцкі відмовився помилувати Бориса Коверду, убийника совітського посла, Петра Войкова і змінити засуд наглого суду у Варшаві, який засудив Коверду на досмертну вязницю. Суд пропонував президентови змінити засуд досмертної вязниці на 15 літ тюрми. Як причину відмови помилування подають обставину, що помилування могло викликати напруження дипльоматичних зносин між Совітською Росією а Польщею.

Російські еміґранти-монархісти у Польщі уважають Коверду своїм героєм і многі з них кожного дня стараються його побачити. Коверда одержує від монархістів цілі стоси листів та численні подарунки.

### БУВША ЦАРИЦЯ МАРІЯ ФЕДОРОВНА НЕБЕЗПЕЧНО ХОРА.

КОПЕНҐАҐА, Данія, 26. липня. — Російська цариця вдова Марія Федоровна, мати царя Николи II, а вдова по царі Олександрі III-ім, бувша данська принцеса, Даґмар, захорувала небезпечно на інфлюенцу у своїй літній резиденції недалеко Клямпенборґ. Бувша цариця має саме тепер 80 літ.

# ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

| SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy. | | ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи. | |
|---|---|---|---|
| One year | $ 7.00 | На рік | $ 7.00 |
| Six months | $ 3.75 | На пів року | $ 3.75 |
| Three months | $ 2.00 | На три місяці | $ 2.00 |
| Foreign and Jersey City Rates: | | В Джерзи Сіті і Заграницею: | |
| One year | $10.00 | На рік | $10.00 |
| Six months | $ 5.00 | На пів року | $ 5.00 |
| Three months | $ 2.75 | На три місяці | $ 2.75 |

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

# НЕ ВИПРАВДУЙМОСЯ ВІД ПРАЦІ, АЛЕ ПРАЦЮЙМО

З ріжних українських кольоній доходять вістки про оживлену працю для довершення великого діла будови Сиротинця й Захисту при Українським Народнім Союзі.

Працюють у ріжних околицях на ріжний спосіб. В одних використовують літну пору та уряджують пікніки й прогульки на дохід для Сиротинця. В других використовують сьогорічне мокре літо для концертів та забав у місті. В инчих наші люди постаралися о перміти та збирають жертви по місті в пушки, прислані Комітетом Сиротинця. В инчих не забувають на справу на зборах відділів та на ріжних обходах.

Словом, де є люди свідомі, охочі до праці, там і найдеться спосіб помогти дорогій тим людям справі.

І навідворот: де люди несвідомі, або до роботи неохочі, там нічого не робиться, хиба придумується оправдання. Звідти йдуть ріжні пляни роботи для других, але не для себе. Звідки складають всю роботу на Комітет Сиротинця, який мовляв має усе зробити. Звідти приходять роспучливі листи, мовляв, у нас так тяжко щонебудь для Сиротинця робити, що ми навіть не починаємо. В одним відділі спротивився предсідатель, в другім хтось не хотів на зборах сісти, як справу почали дискутувати, в инчому не можна було чогось робити, бо священик не хотів робити.

Сказано, не все вдається, що пічнеться. Не всі ті сади родять, що цвитуть. Та з того, що робота може не вдатися, ще не виходить, що її не треба пробувати. Чи вона справді не вдасться, буде видно тільки тоді, як спробуємо.

Дехто любить насміхатися з другого, як йому проба не вдалася. Та се робить тільки дурак. Звертати увагу на насмішки дурака — пусте. Треба собі сказати: Від кого чую, тому ся не дивую.

З невдачі не треба собі робити великої трагедії. Не пішла одна проба, треба з неї вчитися та пробувати вдруге. Пробувати ще раз, краще. Пробувати втрете. Пробувати, поки не вдасться. Тільки до таких світ належить, що не зражуються ніякими невдачами, а вічно наново пробують, поки діло не завершиться.

Прихильники Сиротинця не мали властиво невдачі. Вони дали ділу кращий початок, як вони самі сподівалися. Треба тепер тільки витривати та довершити діло так само гарно, як гарно ми його почали. Тільки праці, праці й праці, а діло буде певно скоро завершене.

# ДБАЙМО ПРО ГРОМАДЯНСЬКУ ДИСЦИПЛІНУ

Часто доводиться чути нарікання на те, що маємо багато ріжних організацій, але мало від них праці. Дійсно з життєм наших громадських організацій не все гаразд. Часто організації дуже скоро виникають, розвивають жваво діяльність, але не встигши добре розцвисти, починають занепадати та дезорганізуватися.

Одною з найчастійших причин, яку доводиться спостерігати тут в Америці серед наших організацій, є брак у них, так би мовити, громадської гигієни.

Кожда організація — це живий організм, — немовби організм людини. Через те, коли ввести в такий організм щонебудь шкідливе, то воно може затруїти, зробити хворим, або навіть зовсім убити організм.

Такими шкідниками організацій може бути невиконання нею свого статута. Далі провадження непотрібної, недоцільної, або невластивої їй праці і т. д. Та найбільшими шкідниками організац. життя бувають самі члени її, коли вони не виконують постанов організації, порушують її статут, та не виконують своїх обовязків. Це в більшости вони роблять несвідомо, але трапляються також люди, які свідомо стремлять до розбиття організацій з ріжних мотивів. Одні з корисних мотивів, другі з власної амбіції, а треті виконують певне завдання, вороже організації. Трапляються люди й з такими характерами, що в якій організації вони не працювалиб, вони скрізь вносять туди сварку та внутрішний розклад.

До того, добро кожної організації вимагає, щоби честь її членів не була заплямлена якимись каригідними вчинками. Організація мусить складатися з таких членів, які самі між собою мають повне довіря один до другого, а всі вони користуються довірям загалу. Організація, в якій будуть членами люди, до яких ширший загал не має довіря, не буде користно провадити своєї праці, не буде її розвивати, а вести постепенно до занепаду.

Як живий організм всіма засобами охороняється від зараження, а коли вже заражений, то радикальними засобами пробує лічитися, таке саме переводити й з організаціями. Кожна організація повинна, приймаючи своїх членів, бути дуже обережною з вибором їх і коли проти кого є яке незадоволення, підозріння, то треба перевести попереду найпильнійше розслідження його минулої діяльности, перевірити всі обвинувачення та нарікання проти даної особи і лише, коли буде впевнено, що така особа не буде шкідливою для організації, приймати в члени. Колиж в часи істнування організації виявляється шкідлива робота члена, то треба його направити, а-ле колиб він далі провадив свою роботу, загрозити усуненням. Кермуватися тут треба інтересом організації, а не сентиментами, жалем, милосердєм, братерством, таксамо, як лікар робить операції й відрізує руку чи ногу в людини; щоби лише врятувати життя. Те саме треба робити й в організаціях: коли який член грозить, що він своєю роботою в організації розібє її, його треба з організації усунути.

Лише таким засобом організація буде забезпечена від внутрішнього гниття та смерти.

Часто людина, яку викинуто з одної організації, негайно приймається в другу, і там проводить ту саму роботу, що робила в першій. Колиб її викинули з цієї організації, то найдеться третя, яка прийме її. Таке явище незвичайно поширене, і цим часто організації самі себе вбивають, затроюють та паралежують свою діяльність. Не звертають уваги на те, чому викинуто людину з організації, особливо, коли та організація ворожа. Зовсім не звертають уваги на те, що часто такий член в старій організації заплямив свою честь так, що не варто йому сказати й добрий день при зустрічі. Тим стягають на свою організацію темну славу нового члена. Другий має такий характер, що в жадній організації не уживеться, щоби не внести там внутрішньої боротьби, не зробити якоїсь інтриги, авантури, не образити окремих членів організації, чи навіть і всю організацію й нарешті викинутий з тої організації, цілком спокійно й легко вступає в члени нової організації.

В організаційних справах нам треба виробити громадську дисципліну. Громадянство має накладати на своїх членів за їх антигромадські, антитоварисьскі чи безчесні вчинки громадську кару; з таким знедисциплінованим громадянином в дисциплінованим громадянстві ніхто не стане ні витатися, ні розмовляти, ні взагалі, якеб то не було діло мати.

До заведення громадської дисципліни, а впершу чергу дисципліни по товариствах, треба негайно взятися, щоби забезпечити від внутрішнього розкладу та гнилизни наші организації, які вже заражені. Инші народи взялися вже давно до лечення своїх організацій, і тому їх організації стоять далеко вище й міцнійше від наших. Без цього й неможливе організоване громадське життя, як без військової дисципліни неможлива армія. Нездисциплінована армія йде неминуче до повної загибелі. Національна організація може сповняти своє національне завдання тільки тоді, коли вона в нутрі здорова.

## ТВОРЕЦЬ ДІТОЧИХ САДКІВ.

Цими днями минуло 75 літ від смерти одного із найкращих опікунів дітей, Фридріха Фребля, основника діточих садків. Його називають німецьким Руссо. Він був одним з перших педагогів, що звернув увагу на потребу виховувати діти ще перед шкільним віком. Фребель відчув сам на собі як ранній сирота, що значить молодість без опіки. Перейшовши ріжні професії для прожитку, він дійшов до цієї, що виховання дитини треба почінати від того, що її найбільше привабляє і є для неї найбільше доступне: від забави та гри. Забава мусить стати першим засобом дисципліни, ладу та вироблення характеру. Фребель сам ходив від міста до міста, здобуваючи для його такої простої ідеї погляди родичів і педагогів. Він видумав цілу низку забав для дітей, як нпр. скриньку до будови з ріжновидними фігурами.

# ПРОВІНЦІОНАЛЬНІ ВИБОРИ В МАНІТОБІ

28. червня відбулись провінціональні вибори до манітобського сойму, що складається з 55 членів. При виборах побідила знова проґресивно-фармерська партія, якої провідником є теперішний премієр Манітоби Брекен, а яка прийшла до влади в Манітобі підчас попередних виборів, у літі 1922. р. Тоді мала вона 28 послів, на усіх 55. По нових виборах входить до сойму скріплена о один посольський мандат.

До проґресивно-фармерської партії зачисляються також і два Українці-посли: Микола Бачинський, брат провідника радикальної партії в Галичині, Левка Бачинського, вибраний з округа Фишер, та Н. Григорчук, вибраний з переважно українського округа, Етелберт. Оба посли засідали також і в попередній леґіслятурі. Згадати тут належить, що проти вибору обох українських послів виступало греко-кат. духовенство в Канаді та його орґан „Канадійський Українець", закидуючи послови Бачинському, що є горячим прихильником укр. автокефальної церкви, а послови Григорчукови, що є її симпатиком. Противники посла Бачинського поставили проти нього кандидатури п. Ілії Цюпака, який дістав лише 9 голосів, хоч за ним агітувало і гр.-кат. духовенство і його орган „Канадійський Українець". Хоча крім Цюпака було ще двох кандидатів Анґлійців, п. Бачинський вийшов значною більшостю голосів в окрузі, який лише в меншій половині є український.

По проґресивно-фармерській партії найсильнійшою партією, а заразом партією признаної опозиції буде в Манітобі консервативна партія з провідником полк. Тейлором, якій удалось вибрати 15 послів. Ліберальна партія вибрала 7 послів, робітнича 3, а 1 посол був вибраний як незалежний.

Рівночасно голосованням на послів голосовано при сих виборах над тим, чи пиво має продаватися склянками, чи фляшками та чи вільно буде броварням продавати пиво безпосередно консументам, чи за посередництвом приватних склепів продажі алькоголів. Значною більшостю перейшла пропозиція продавати пиво склянками та безпосередно продавати його консументам з броварів.

Побіда пляну продажі пива склянками спричинить скоре скликання надзвичайної сесії манітобського сойму для зміни закона, відносно продажі алькоголевих напитків у провінції.

З українських послів, що засідали в попереднім манітобським соймі, перепав посол Якимішак головне через те, що проти нього виступив другий український кандидат, п. Кулачковський. Перепав також бувший посол з округа Ґімлі, п. Роєський, латинник по віроісповіданню, а по національних переконаннях більше Поляк як Українець.

Аркадій Аверченко.

# СКАРБ

Тугоухів говорив до свого молодого знакомого Бичкова:

— Чому не відвідаєте нас коли? Познакомлю вас із моєю жінкою. Моя жінка — чудова, гарна, розумна! Напємося чайку, познакомлю з жінкою. Будьласка, прийдіть! Грає, співає.

„Які то дурні всі чоловіки" — подумав Бичків і глянув спочутливо на Тугоухова. А голосно сказав:

— Добре, зайду.

— Спасибі. А яка образована, а при цьому збудована — наче богиня.

„Адеж то дурень!"

В голос:

— Дуже дякую. Прийду — завтра.

Бичків сидів у Тугоухових і як добрий естет, був очарований білими і звинними рученятами Олени Іванівної, що зручно перетирала чайний сервіс.

„Чудова жінка" — думав із щирим признанням.

— Так, — сказав Тугоухів, наче відгадував його думки. — Моя жінка — справжній скарб! Нині саме випали мені збори акціонарів і жаль мені лишити її саму вдома. Оленко, скарбе мій, не будеш скучати? Зрештою лишаю тобі до розпорядження Віктора Вікторовича. Забавте її.

— Дуже радо! — обіцяв Бичків дріжучим голосом.

— Я вернуся в одинацятій. Скорше ні. Бувай здоровенька, скарбе мій. До побачення, молодий приятелю!

Минули два тижні.

Бичків знов сидів у Тугоухових — цим разом у великому сальоні. Сидів при фортепяні біля Олени Іванівної, а чоловік, задумався над чимся і ходив великими кроками по кімнаті. А що наближався до сидячої при фортепяні пари, або віддалювався у протилежний конець великої кімнати — то і розмова між Оленою Іванівною і Бичковим була якась дивна, перемішана.

Вона говорила:

— Вже три дни не був ти у нас, недобрий! А я так тужила...

Підчас тої розмови чоловік було з-заду кроки чоловіка і жінка відразу змінювала тему розмови:

— а крім того в маєтку у вуйка, де я жила, було богато суниць. А я тину за суницями!

— ...а ще більше за тобою! Так мені сумно було без твоїх цілунків, так мені їх недоставало, що (кроки) дослівно цілими днями лежала зі сестрою серед корчиків суниць і їла, іла... а може ти маєш іншу жінку — то вважай, я така зависна, що... ніколи не могла й подумати, щоби сестра зїла більше від мене. Бувало кричу... коли щось збираюся — обіллю оптовою есенцією і себе і тебе... так... есенція... дуже смачна з чаєм, ця есенція зі суниць!

І тягнувся довго цей погідний монольоґ, аж зачав говорити Бичків:

— За когож міг би я проміняти тебе, скарбе мій, мій пташечко!... Гм! Не знаю, чи то був канарок, чи щиґол, але співав чудово. Раз якось забув я накинути зерна, а на другий день, ...напевно прийду до тебе завтра, коли твій чоловік забереться на ті зібори акціонарів!

У цьому місці Бичків впав нещасливо з ритму розмови...

А саме: Коли чоловік був на другім кінці кімнати — Бичків оповідав недбало про канарка, а коли чоловік підійшов близько, тоді Бичків шепнув на: „Прийду до тебе завтра, коли твій чоловік забереться..."

— Так, так... — роздався за плечима розмовляючих лагідний, жалісливий голос чоловіка. — Гарно відвдячився ти мені, молодий чоловіче, за моє довіря!... Га, що... Ж. Я можу „забратися"... можу забратися зовсім! Щоби не перепиняти залюбленій парі голубків.

З криком переляку витягнула жінка руки до чоловіка, але він відсунув її мовчки, похитуючи головою:

— Не треба ні оправдуватися ні пояснювати! Мені отворилися очи! Я йду! Далеко від вас переживатиму тяжку душевну трагедію, а... колиб так прийшли до мене якісь листи — прошу звертати їх до готелю „Брістоль".

Коли чоловік спакував свої речі і відійшов скоро з довго похиленою головою, Олена Іванівна вибухнула плачем і впала на груди Бичкову.

Але зараз підняла голову, втерла очи і сказала спокійно:

— Ах, хай іде собі до чорта! Будемо собі чудово жити разом, ти моє сонічко ясне!...

Минув місяць.

Бичків сидів у кімнаті готелю „Брістоль" у Тугоухова і говорив до нього, схвильований:

— Ви поступили зі мною підло, підступно!

Тугоухів усміхався.

— А то ніби чому? Я пішов собі, щоби не заколочувати вам вашого щастя.

— Небилиці. Ви просто підкинули мені жінку, бо вам на-прикрилася, а я впав у халепу, як дурень.

— Абож ви вже незадоволені?

— Задоволений — до чорта! То не жінка, а оцет. Недобра, лиха, зависна як чорт, а така дурна, що часом уже хочеться бити. Таж ви знаєте це найкраще. Гарно ви мене підійшли!

Тугоухів лежав вигідно на канапі й усміхався погідною усмішкою.

— Тай і забратися годі, — не пускає! Грозить скандалом.

— Іване Хведоровичу! Ви поступили зі мною, самособою, не по джентельменськи... але все вам дарую — все забуду, коли порадите мені... найдете якийсь вихід!

— Вихід? А хтож вам боронить тесаме, що я? Найдете якогось пристойного молодця й...?!

— Деж я найду такого дурня?!

— А я прецінь найшов. Зрештою — чому дурень? Признайте, що перше враження — очаровуюче. Жінки якось то вміють.

— Іване Хведоровичу! Порадьте. Може маєте кого на приміті?

— Гм! Я дійсно поступив із вами негарно, а ви гарна людина. Кого би тут порадити вам? Знаєте що? Аграмантів надається знаменито!! Весною ще кидав очком на цей мій „скарб".

— Аграмантів? Гм! Гадаєте?

В переділі затишної гостинниці сиділи: Аграмантів і Бичків.

Бичків поклепував Аграмантова по коліні:

— Ага! Щож то вас не видати так довго? Зайдіть до нас. Таж я з Оленою Іванівною як чоловік і жінка. Чудова жінка — грає, співає, а при цьому збудована — наче богиня. Дійсний скарб! Ні, зайдіть на чай! Олена Іванівна кілька разів уже питалася про вас. Прийдете, що?

„Що то за дурень" — думав глумливо Аграмантів і поглядав на Бичкова погірдливо-співчуваючо.

А голосно сказав:

— Прийду напевно. Бодай — завтра.

Минув місяць.

В театрі підчас перерви Аграмантів стрінувся з Іволгиним і кинувся до нього з отвертими раменами:

— А-а! Що за щаслива стріча! Беру від вас слово чести, що зайдете до мене. Я тепер зовсім як жонатий. Моя нова жінка, Олена Іванівна — чудова. Зайдіть, зазнакомлю з нею. Гарна, розумна, а як співає...

Іволгин відсунув його рівнодушно:

— Перепрашаю, зараз... Чи то не ця Олена Іванівна, що передтим була жінкою Тугоухова?

— Так... так... Або... що?

— Не трудіться: то я власне — підсунув її перший Тугоухову!... Тож не трудіться: маю її вже по вуха!

Аграмантів мовчав нахмарившись.

Колесо замкнулося.

# ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

**Гр. Ф-т., — Фил.** — Ваша дописъ, яку Ви кінчите: „Я взиваю, пись, яку Ви кінчите: „Я зиваю, аби кожда околиця почала палку щиру дискусію за висилкою делеґації на Рад. Україну", не буде поміщена. Справа висилки вже була досить дискутована та, здається, досить вияснена. Колиб Ви ще взивали сю справу взагалі дискутувати, то щеможнаби се помістити, але ніяк Вашого заклику, щоби „почати палку щиру дискусію ЗА висилкою делеґації". Власне дискусія не повинна бути палка, і власне вона не повинна бути тільки ЗА, бо й люди, що хочуть сказати щось ПРОТИ, мають мати таке саме право. — Вашої відповіди гр. Евгенови Бриковичови помістити не можна, бо відповідаючий повинен уважати першим своїм обовязком ніколи не перекручувати арґументів свого противника. Дальше Ви називаєте дописувателя пацифістом, якому Ви видно надаєте якесь зле значінне; се теж не водиться, щоби називати своїх противників, бо прецінь можна дискутувати справу без визиванок. Словом, менче палкої дискусії, а більше спокійної.

**Шкільний Комітет, Ню Йорк.** — Коли дописуватель хоче дістати назад свою допись, він присилає марки на відсилку, або приходить по неї.

**П. Д-к, Гартфорд.** — Подяк ріжних старокраєвих комітетів для жертводавців не міститься.

**„Історія".** — Старинні часи Греції, як вони описані нераз в історіях, не все стверджені безсумнівними історичними даними. Автентична історія Греції почнається десь коло 776. року перед Христовим Різдвом. Найбільшу славу добула собі Греція десь у 5. віці перед Христом. В українській мові про сі часи нема кромі підручників історії для середних шкіл ніяких більших праць. В анґлійській мові є їх богато. Дістати їх можна в публичних бібліотеках.

**П. Ш-ий.** — Ви маєте рацію: слово „індепенденс" походить з латинської мови, і значить у дослівнім перекладі: независимість.

**Витинки з газет** надіслав: гр. М. Юрків, Рочестер, Ню Йорк.

# ЧЕРЕШНІ.

(Відки походить черешня і її назва).

Дикі черешні знані були в Европі вже мабуть за римських часів. Староримський історик **Пліній** розказує, що римський вожд **Люкуль** переніс щепи черешні до Італії з міста **Керасос,** над побережем **Чорного моря.** Від назви міста Керасос походить також латинська назва черешні „cerisia", а відси пішла французька назва „cerise", анґлійська „cherry", німецька „Kirsche", й українська черешня. Є ріжні роди черешень, почавши від дрібоньких, пташачих, на-пів здичілих а скінчивши на величезних наче горіхи. Коли говоримо про черешні, то мусимо мати на думці і **вишні,** бо вишня не є нічим іншим, як квасною породою черешні. В Японії ростуть вишні від непамятних часів.

Чималий є пожиток із черешень. Знає це кожда добра господиня. Ще більшу вартість від черешні мають вишні й тому вишні дорожче платяться. А то тому, що черешні підчас варення тратять смак, стаються мляві, зате вишні в сполуці з цукром набирають іще більшого смаку. Дуже добрі є, даються добро переховувати вишневі: конфітури, джеми, компоти, мармеляди. Черешні можна лише засушити. Черешневий суш дуже здоровий.

В господарці має велику вартість також черешневе і вишневе дерево. Знані є гарні вишневі і черешневі палиці, цибухи до люльок, цигарнички до папіросок. Токарі роблять із черешневого дерева ріжні дрібні предмети. Черешневому дереву можна надати магонового вигляду, тому воно надається для виробу меблів. Роблять також зі цього дерева знамениті, тревалі бочки.

## ПІДКОП НЕ ВДАВСЯ.

Підкоп під тюрму зроблено в Софії, столиці Болгарії. Метою цього підприємства було увільнення політичних вязнів. Щоби дістатися до середини тюрми, бракувало ще всього два метри. Та саме тоді власти попали на слід і всі зусилля пішли надармо. Арештовано всю тюремну сторожу.

## УКРАЇНА НА БЕРЛІНСЬКІЙ СЦЕНІ 1926-27 Р.

**(Концерти пп. Гушалевичівної, Колессівної й А. Рудницького. — „Сорочинський Ярмарок" у „Міській опері" і в „Радіо". — „Український Нар. Хор" Євсевського у Німеччині й його виступ у Берліні. — Виступ п. М. Голинського в „Аїді". — Нові сили).**

Зимовий сезон 1926/27 стояв у Берліні, як ніколи досі, під знаком України. Від часу побуту О. Кошиця не було ще такого року, в котрім було б так богато нагоди стрічатися на берлінській концертовій або театральній сцені з українськими артистами або українськими композиціями.

Український сезон, коли можна вжити цього вислову, зачався в осени власним концертом доньки пок. оперового співака І. Гушалевича, п. Гені Гушалевичівної, що від довших уже літ належить до сталого персоналу берлінської державної опери. П. Гушалевичівна дорожить памятю свого батька Українця й ніколи не відмовляється брати участь в українських концертах і виступах у Берліні. Тому й українська берлінська кольонія явилася доволі численно на її концерті й зложила їй подяку за прекрасний вечір співу. Бо й треба признати, що п. Гушалевичівна співала дуже добре й не могла за наддатками зійти зі сцени.

Як що року, завитала до Берліна й цього сезону наша незрівняна піяністка п. Любка Колессівна. П. Колессівна, що була тут переїздом до Еспанії, мала на своїм концерті (22. лютого), як звичайно, повну салю інтернаціональної публики, між якою не бракувало й місцевих Українців, для яких сталі, щорічні концерти п. Колессівної являються завсіди справжнім мистецьким святом.

Дня 22. березня мали ми приємність почути публичний фортепяновий концерт абсольвента берлінської Музичної Академії й ученика проф. Петріого й Шрекера, п. Антона Рудницького. Концерт п. Рудницького, що вже нераз виступав тут із успіхом, пройшов дуже гарно й тому саля на його композиторському концерті, уладженому дня 11. квітня „Товариством концертуючих артистів", була як на берлінські обставини повна вдячної публики, що не щадила нашому молодому композиторові й піяністові належних оплесків. Як зачуваємо, нові композиції п. А. Рудницького появляться незабаром окремим випуском, сам же п. Рудницький заангажований управою українських державних опер на Україні на першого дірігента й вижидає тільки вирішення деяких справ, звязаних зі своїм заангажуванням, щоб після цього виїхати на Україну.

Милу несподіванку зробила нам берлінська Міська Опера (Städtische Oper), що під управою інтенданта Тітена й музичним проводом відомого дірігента Бруна Вальтера належить сьогодні до найкраще поставлених і ведених опер, чого найкращим доказом може послужити факт доручення д. Тітенові мистецької управи всіх трьох берлінських опер. І от Міська Опера виступила при допомозі проф. І. Добровена із „Сорочинським Ярмарком" Мусоргського, не жалючи заходів і коштів на прегарну виставу. Зразкові українські народні строї й добре та вірно підібрані декорації, зокрема українського села, вказують на те, що управа опери відважила з повного й належною увагою до підкреслення українських елементів цієї принадної комічної опери й потрапила встеретися від неминучої „малоросійщини", яку ми так часто подибували в так званих українських фільмах. Дирекція Міської Опери подала крім цього в своїх програмах окремі статті про саму оперу, її зміст і український підклад, підкреслюючи при цьому поетичність і принадність української землі, української пісні й українського народу. Перша вистава „Сорочинського Ярмарку" (14. травня) була великим успіхом і хоч вибагливий український глядач бажав би хвилями кращої Хіврі та Параски, вийшов кождий із цієї „української премієри" із щирим вдоволенням, що міг, як би на яві, пережити кілька годин під чаром рідного окруження. „Сороч. Ярмарок", принятий критикою прихильно, але без великих надій на довше жити на одній сцені, потрапив усупереч першим побоюванням захопити місцеву німецьку публику й стати атракційною штукою, що два місяці не сходить уже зі сцени. До її спопуляризування причинилося теж берлінське „радіо", що передало її сотням тисяч своїх слухачів, пояснивши у своєму незвичайно поширеному журналі „Die Funkstunde" зміст і український підклад опери (теж із ілюстраціями).

Після виїзду проф. Е. Турули до Америки, що давав у Берліні і на провінції дуже часто українські концерти свого мішаного хору, й після тріюмфальних виступів хору О. Кошиця, якого тутешні музикальні Німці досі не можуть забути, відчувався довго брак гарного українського хору, що популяризував би нашу пісню між чужинцями. Що правда, були спроби зорганізування такого хору на малі розміри, одначе вони не вдавалися й залишилися спробами для власного вжитку, коли не рахувати виступів невеликих груп (нпр. пп. Луговенка, п-і Ратгаузової й і.) у Берліні й на провінції. Щойно в зимі цього року, завдяки заходам професора Бірннера й ще кількох осіб, переїхав до Німеччини на довший побут „Український Народній Хор" Музичного Товариства „Кобза" під управою д. Давиденка й дірігентурою професора Петра Євсевського й зачав давати окремі українські концерти по більших і менших містах південно-східної Німеччини, між іншим у Бейтені, Гінденбурзі, Ґубені, Кроссені, Нойштадті, Магдебурзі, Фінстервальде, Вістергісдорфі і т. д. Концерти „Українського Нар. Хору", що складався із 35 співачок і співаків, приймалися всюди прегарно німецькою публикою й критикою, яка з окрема з великим признанням, а навіть захопленням висловлюється про незрівнану красу української пісні й мистецьке виконання „Українським Нар. Хором". Захоплення українським хором прибирало місцями незвичайні для Німеччини форми: для наших співаків уладжувалися сердечні комерси з промовами, німецькі співацькі й інші організації звертались до хору з письменними-подяками, а деякі ентузіясти їхали навіть з хором до ближчих місцевостей, щоб тільки ще раз бути на концерті. „Український Нар. Хор", якому зрештою приходиться боротися з великими матеріяльними труднощами, зробив і робить дуже богато для популяризації українського мистецтва — він виступає у прегарних народніх одягах, має добрих танцюристів і мав до недавна бандуристів — і тому „Українська Громада у Берліні" робить заходи, щоб удержати його в Німеччині на довше.

Щоб допомогти до цього й дати „хорові" змогу зарепрезентуватися перед ширшою публикою й музичними колами, уладила „Українська Громада" окремий концерт „Українського Нар. Хору" у Берліні при технічній допомозі найбільшого берлінського музичного підприємства Вольфа й Закса. „Українська Громада" не жалувала сил і заходів, щоби зробити „Українському Нар. Хорові" належну рекламу, поінформувати відповідно пресу й музичні кола (рецензентів, директорів і власників концертових бюр і сцен), видала крім афішів окремі бюлетені та програми з поясненнями до пісень і притягнула на концерт — розіславши між іншим від себе кількох других товариств, як „Союз Українських Старшин", „Спілка Студентів Українців у Німеччині", „Товариство вищої освіти", кількасот запросин — значне число публики та знавців музики. Концерт, що відбувся 29-го травня в салі Бехштайна, приніс хорові гарний успіх, чого доказом значне число рецензій у місцевій пресі („Берлінер Тагеблят", „Льокаль-Анцайґер", „Моргенпост", „Крайц-Цайтунг", „Берл. Ц. ам Міттаг" і т. д.) і вкінці заангажування на цілий вересень до берлінського „Вінтергартену".

Цьогорічний сезон закінчився для нас незвичайно вдатним і богатообіцюючим виступом нашого відомого тенора М. Голинського в „Міській Опері", що зараз же після першої домашньої проби заангажувала його на весь зимовий сезон 1927/28 на умовах, що даються тільки найвизначнішим артистам. Голинський появився перед тутешньою публикою 31. V. в „Аїді", як Радамес, без звичайного в таких разах підготування в пресі, й був, не зважаючи на те, принятий дуже сердечно й прихильно. Театр був на його виступі випроданий до останнього місця а публика оплескувала нашого співака при отворенії сцені й витала його з захопленням. Українська кольонія явилася теж у значному числі й зробила Голинському після вистави щиру й сердечну овацію. Німецька ж фахова преса високо поставила голос українського артиста й привязує до його дальших виступів великі надії.

Як довідуємося, то в найблищому сезоні виступатиме перед німецькою публикою й наш другий оперовий співак, Чічка-Андрієнко, що після виступів у львівській опері переїхав перед кількома місяцями до Берліна як асистент в оперовій школі співу відомого музичного педагога проф. Флима. П. Чічка-Андрієнко заключив уже на довший час умову із відомою театральною агентурою Котта й Редліх і готовиться на осінь до гостинних виступів в Европі й Америці.

На кінці хочу ще згадати, що цього року покінчив музичну школу п-і Клевер-Ґрунд член тутешньої громади п. Федір Луговенко, що виступав уже давніще на українських концертах сам або до спілки з панями Любарською й Гавсмановою. Його виступ на пописовім концерті в салі Бехштайна (30-го травня ц. р.) знайшов прихильну критику, що виріжнила зміж інших учасників його „теплий і незвичайно видатний барітон".

Доробок останнього сезону випав для нас, як бачимо, дуже добре й треба сподіватися, що новий сезон 1927/28 принесе нам нові успіхи. — („Діло").

**Зенон Кузеля.**



## ПОДОРОЖНИК СВЕН ГЕДІН В ДОРОЗІ ДО СЕРЕДУЩОЇ АЗІЇ.

Відомий шведський подорожник, Свен Гедін, після перемоги всіх перешкод, що появилися наслідком неспокоїв в Китаю, вибрався тепер остаточно в наукову експедицію до середущої Азії.

Дня 18. травня багажі експедиції навантажені на віз, запряжені у воли, переїхали північну браму Паото, де митні урядовці задержали їх, домагаючися 500 мексиканських долярів мита. В дальшу дорогу експедиція пустилася 30 травня. Дорога веде через розбійничу територію. В перших днях експедиція мала ескорту, зложену з 30 жовнірів і одного офіцира, а потім з 20 кіннотичиків, що були властиво бандитами, і тому були найкращою охороною. Близько монастиря Белі Міао получилися окремі відділи в каравани.

Виїзд з Паото був прекрасним видовищем. Вантаження почалося досвітком. Виводили верблюдів ґрупами по 10 і навантажували на їхні хребти скрині з научним приладдям, 400 скринь з мішками муки і рижу, складені монгольські шатра, 40 сталевих цилиндрів з киснем, призначених для бальонів. Цілий той научний баґаж призначений на чотири метеорольоґічні стації в самім серці Азії. Шведи, Німці і Китайці появилися на прекрасних монгольських верблюдах. Европейці добре зоружені. Перший верблюд ніс шведський прапор.

Та експедиція, на чолі котрої стоїть Свен Гедін, є найбільшою науковою експедицією, що удається до серця Азії.

Після шестидневного маршу з Паото експедиція добилася до монастиря Гунтулюнг, де розбито 16 наметів. Запалили ватри, а верблюдів пущено на пашу, на степ. Раптом зривається страшенна курява, що йде від близьких гір. Вона окружає табор і найближчу околицю непроникаємою заслоною. Чути поодинокі голоси людей, що накликаються.

По десяти хвилинах буря пройшла, полишаючи сліди своєї діяльности. Вихор перевернув і частинно знищив чотири намети.

Азія, якої тайни має дослідити згадана експедиція, приняла Европейців оргією вихрів. Був це неначе огненний хрест подорожників, що пустилися в дальшу дорогу в пустиню.



Франц Мольнар.

## ЯК ЩАСТЯ НЕМАЄ...

Вечір. Лисий добродій дзвонить змучено при дверях свого мешкання. Двері відчиняються. Він знімає зимове пальто і йде у їдальну кімнату. Жінка поглядає на нього змучено.

**Чоловік:** Добрий вечір, мамо!

**Жінка:** Добрий вечір.

(Довша мовчанка).

**Чоловік:** Що з вечерою?

**Жінка:** За пів години.

(Довша мовчанка. Так минає якої пів години).

**Чоловік:** Вечеря?

**Жінка:** Бараболі ще тверді.

**Чоловік:** Хай чорт візьме того Бела, що винайшов бараболі

**Жінка:** Поперше Бел винайшов не бараболі, лише телефон.

**Чоловік** (вибухає): Ну, отже. І тут не щастить мені. Як не щастить, то не щастить, Як не йде, то не йде. Нічого не вдієш. Ніщо не щастить мені цілісенький день, отже зовсім природно, що й це, що я кажу, є глупе, зле і недорічне.

**Жінка:** З тобою щось зле, серденько? Таж скажи своїй жіночці!

(Поглядає на нього спочутливо, але в цюж саму хвилю виходить із кімнати).

**Чоловік** (остався сам): Нема щастя! Я маю їй розповісти — а вона виходить.

(Зітхає тяжко, встає, зробив три кроки через хату і перевернув дорогу вазу з цвітами. Поглядає усміхаючись на вазу і каже):

Знаєш, люба вазо, мені вже все одно. Можеш розбитися, як тобі завгодно, я не буду вже сердитися. Коли цілий день нема щастя, то й не може бути інакше. Спасибі тобі, що ти розбилася на кусні!

(Жінка входить у кімнату).

**Чоловік:** Панцю-мамцю, я збив вазу.

**Жінка:** Панцю-мамцю?

**Чоловік:** Так. Не щастить мені сьогодні. (Сідає на крісло, воно заломлюється під ним): Ну, що ти на те? (Сміється щиро).

**Жінка:** Я саме хотіла сказати тобі, що це крісло зломане.

**Чоловік:** Це також знак, що мені не щастить, що ти власне не сказала мені цього. Слухай, панцю-мамцю, розкажу тобі, як мені пройшов нинішній день. Мені не щастить від самого ранку, а знаєш, що в такому разі нема що: нічого не вдієш.

(Сідає на інше крісло).

**Жінка:** Так розказуй, серденько.

**Чоловік:** Нині рано встав я, як ти ще спала, мамо, і насамперед впала мені десь спинка від сорочки. День, у якому мені не щастить, зачинається так звичайно. Я шукав усюди в напів темній кімнаті, ніде не міг її найти. Вкінці найшов я її. Але як чоловік — якому не щастить — находить спинку від сорочки? Так, що стане на неї босою ногою. Я станув на неї босою ногою і криваю від тоді. Виходжу на вулицю, біжу до уряду. Надїздить трамвай. Переповнений. Приїздить інший вагон. Знову переповнений. Тут я вже найшов місце. Всідаю. „З пересідкою" — кажу кондукторові і хочу платити. Тепер бачу, що я не маю ні цента при собі. Гаманець із грішми забув я в дома. Зіскакую, кулгаю назад у хату, шукаю всюди, де лише можна, гаманця нема ніде. Я зганьбив наймичку, счинився крик, в злості перевернув я умивальню, умивальня розбилася, вкінці я найшов гаманець. Де чоловік — якому не щастить — може найти гаманець? У кишені. Я мав гаманець у кишені. Знова біжу до трамваю. Приїздить трамвай: переповнений. Приїздить другий: переповнений. Вкінці приїздить третій, вже є місце. Їду дві секунди — нараз: гуп! — і ми стоїмо. Кондуктор каже до моторового:

— Ну?

Моторовий каже до кондуктора:

— Ну?

Це значить, що електрика зіпсувалася. „Ха-ха-ха!" кажу я до себе „то знаменито!" Зіскакую з трамваю, біжу по фякра.

**Жінка:** Не знаю, що це таке, ніде не можу найти студенини.

(Розглядається по кімнаті).

**Чоловік:** Це також доказ, що мені не щастить, бо ти шукаєш студенини, коли я говорю до тебе.

**Жінка:** Але деж поділася студенина?

**Чоловік:** Як кажу, біжу я по фякра, беру його. Я сказав візникові адресу мого офісу, розглядаюся у возі і бачу лежить коло моїх ніг портфель. Отвираю його, а в ньому десять тисячкоронових банкнотів. Але тепер зачинається біда. В портфелі є ще й двацять візитівок: „Др. Симон Стучак, адвокат". Твій брат! Раз найшов я у возі десять тисяч корон і тих також не можу вкрасти, бо вони є власністю мого шурина. Фі, фі, фі — свищу я візникові і візте. Кажу Симонову адресу, щоби віддати йому гроші. Біжу до нього сходами, а він такий страшно зажурений. Як я йому сказав, що я найшов гроші, впав він мені на шию. Розрадуваний каже:

— Дякую тобі, ти щасливче!

— Дуже рад, — кажу.

— Знаєш, — каже він — я був би не віджалував тих одинадцять тисяч.

— Даруй, — кажу я — лише десять.

— Перепрошую, — каже він — одинацять.

Перераховуємо гроші, дійсно є лише десять. Він думає-думає, рахує а потім каже:

— Тепер я вже направду не знаю, чи було десять, чи одинацять.

— Можеш уявити собі мою лють. А потім він каже усміхаючись: „Усе одно, шурине, чи десять чи одинацять, найважніше те, що гроші найшлися. Тепер уже мені зовсім не залежить на тім, коли я й загубив одну з тих одинацятьох тисячок". На те я йому: „Слухай, Симоне, я тобі дам по морді!" „Ну, ну" — каже він. Я лютий вибіг із хати. Назад до фякра. Їдемо до уряду. Зараз на сходах здивувало мене, що всюди така тишина. Піду до моєї кімнати і бачу, що всі столики пусті. „Гей — кажу до возного — а це що? Чому нема нікого в офісі?" Возний сміється: „Прошу пана, таж нині неділя!" — Чи ти чула вже щось такого? Я не знав, що то неділя. Алеж що то не діється, коли чоловікові не щастить? Врадуваний, збираюся саме йти до дому, аж тут із своєї кімнати входить шеф: „Як то добре, що ви тут — сказав він — полагодьте цих двацять актів!" Щож мені було робити? Я знову сів і дотепер полагоджував двацять актів.

**Жінка:** Алє де то я могла подіти цю студенину?

(Розглядається на всі боки).

**Чоловік:** Тепер по дорозі здибаю твого брата Симона. Він каже мені розрадуваний: „Ти вже зреґабілітований, шурине. Я рахував, то дійсно було лише десять тисяч у портфелі. При слові „дійсно" в мені вже варилося зі злости, але нараз захмарилося Симонове лице. Він каже: „Але ні!... Тепер пригадую собі... Я таки помилився ... Там було одинацять тисячок!" Я лишив його так, як він стояв, а вкінці сказав йому щось, за що повинні би ми погніватися. Він заревів за мною: „Пожди-но, ти злодюго! Вже ти принесеш цю тисячку. Знаю я твою совість!" Я маю що не розплакався, побіг до дому, на розі вулиці заступив мені дорогу візник. Той візник, у якого возі я рано найшов був гроші. Він каже до мене:

— Що я дістану, добродію?

— Защо? — питаюся.

— За те! — каже він і дає мені одинацяту тисячку, у тому портфелю, як його переглядав у возі. Зі сльозами в очах дав я йому пять корон. А тепер як я віднесу Симонові цю тисячку? Візникові не хотів я її післати йому, бо ще був би погадав, що я її підкупив купця, щоби він сказав, що найшов тисячку у возі... А щож ти скажеш на те?

**Жінка:** Студенина десь пропала.

**Наймичка:** Вечеря на столі, прошу.

**Жінка:** Ходи вечеряти,

**Чоловік** (і не рухається).

**Жінка:** Ну, йдеш чи ні?

**Чоловік:** Ні, панцю-мамцю.

**Жінка:** Чому?

**Чоловік:** Бо мені здається, що я сиджу на студенині. Цілісенький час чую, що сиджу на чімсь мягким, холодним, вохким. Одначе я не мав відваги сказати, бо ти цілісенький час шукала...

**Жінка** (глядить на нього з розпукою).

**Чоловік:** Але я не гадаю вставати з тої студенини, бо мені здається, що я можу сказитися, як побачу це. Лише то мені жаль, що то рибяча студенина, а не вепрові дригалі?

**Жінка:** Відкіляж ти знаєш?

**Чоловік:** По тім остю, що на ньому сиджу. То вже щастя, що? Коли я вже сяду у студенину, то можна бути певним, що то є рибяча студенина, повна гострих остей! (Плаче тихо).

Переклав **М. Ц.**

## 250-ЛІТНЯ ЖІНКА.

Російські газети повідомляють, що в селі Кучела (на Сибірі) жиє жінка Пелягія Василівна Пепчерешева, що певно є найстаршою жінкою на світі, бо має 250 літ. Ся жінка пережила в своїй родині вже шість поколінь. Останніми часами втратила зовсім память. Чи дійсно вона така стара, годі знати, але і найстарші люде в селі кажуть, що як вони були молоді, то вона вже була найстарша в громаді.

## ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

**Жертви переслані на край до Обєднання в місяцю червні 1927 р.**

1. **Елізабет, Н. Дж.** д. Іван Кіценюк переслав збірку з концерту в честь Тараса Шевченка на Рідну Школу $20 і на Інвалідів $20. Разом ....40.00
2. **Трой, Н. Й.** д. Олекса Заяць переслав збірку на Рідну Школу, збірану на хрестинах у пп. М. Деревенських ....11.00
3. **Ню Гейвен, Конн.** д. Михайло Довгий переслав збірку на Рідну Школу ....64.09
4. **Гейзелтон, Па.** д. В. Романків переслав на Інвалідів $3 і на Рідну Школу $2. Разом ....5.00
5. **Трентон, Н. Дж.** д. П. Стадник переслав на „Писанку" на Рідну Школу ....20.50
6. **Істон, Па.** д. Микола Підгайний переслав писанку на Рідну Школу в сумі $18.58, а $2 від себе на Просвіту. Разом ....20.58
7. **Елізабет, Н. Дж.** Збірка на хрестинах в п. Слободянів на Дім Укр. Інвалідів і на Лемківський Народний Дім в Синоку, зібрав п. Рачочий ....52.00
8. **Трентон, Н. Дж.** д. М. Скадоцький переслав на Дім Інвалідів ....1.00
9. **Істпорт, Н. Й.** д. Вол. Чумак переслав на Рідну Школу ....1.55
10. **Ню Йорк, Н. Й.** Січ Богдана Хмельницького і Чорноморська Січ на Бойовий Фонд .... в сумі $7, зібрані на 25-літнім ювилею сіковика д. Д. Левицького. ....50.00
11. **Петерсон, Н. Дж.** Збірка на Рідну Школу, зібрана на весільній забаві в пп. Криловських ....13.00
12. **Ніягара Фолс, Н. Й.** д. Іван Борак переслав збірку на Рідну Школу, зібрану підчас Богослуження в неділю, дня 29. мая с. р. 11.65
13. **Ніягара Фолс, Н. Й.** д. Іван Борак переслав збірку на Інвалідів і Сиріт, зібрану на Великдень підчас Служби Божої ....16.50
14. **Фордсон, Миш.** Збірка на Інвалідів, зібрана членами Амер. Укр. Клюбу ....12.25
15. **Шікаго, Илл.** п. Іванна Чордова пересл. на Просвіту у Львові як належитість за одержані книжки ....20.95
16. **Ансонія, Конн.** д. Андрій Концевич переслав на Інвалідів 5.00
17. **Аллентавн, Па.** Впрен. о. М. Довгович переслав збірку в Бетлегем на Інвалідів ....9.51
18. **Йонкерс, Н. Й.** Впрен. о. В. Сполітакевич переслав від Бр. св. Андрея, від. 12 У. Н. С., збірку на Народний Дім ....3.75
19. **Ню Йорк, Н. Й.** д. К. Лесюк переслав на Дім Інвалідів $100, а $20 для пол. вязнів. Разом 120.00
20. **Філаделфія, Па.** д. Андрій Шостак переслав на Дім Інвалідів ....2.00
21. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Укр. Нар. Союз зложив на слідуючі цілі: Школу $200, Інвалідам $100, Вязням $100; по $50: Просвіта, Памятник Франка, Укр. Музей у Львові і Лемківську Бурсу в Синоці. Разом ....600.00
22. **Трентон, Н. Дж.** д. Матвій Скоропад переслав збірку з Укр. Правосл. Церкви на Дім Інвалідів ....2.00
23. **Мікіс Ракс, Па.** д. Іван Кінальк переслав збірку на Рідну Школу в Бережанах ....31.00
24. **Форд Сіті, Па.** д. Д. Колодійчук переслав збірку від Тов. Вільна Укр., від. 105 У. Н. С., на Дім Інвалідів ....10.00
25. **Аллентавн, Па.** д. Василь Ракочий переслав збірку з Укр. Гр. Кат. церкви на Інвалідів ....14.00
26. **Геркімер, Н. Й.** Впрен. о. І. Крохмальний переслав збірки на Рідну Школу: з Ютіки $3.25, а з Ром $3.60. Разом ....6.85
27. **Амстердам, Н. Й.** д. Теодор Сорока переслав збірку на краєві Сироти ....4.50
28. **Росфорд, Огайо.** д. Я. Бобак переслав збірку на Рідну Школу від Амат. Кружка ....10.00
29. **Манчестер, Н. Г.** д. Йосиф Петрик переслав збірку з церкви $15, а осібні датки $6.50 пожертвовані на Рідну Школу і на Інвалідів. Разом ....22.50
30. **Ансонія, Конн.** д. Анна Зборівська переслала на Дім Інвалідів, збірку на хрестинах в пп. Мерещаків ....10.00
31. **Перт Амбой, Н. Дж.** д. Павло Гаврилів переслав на Дім Інвалідів ....10.00
32. **Йонкерс, Н. Й.** Впрен. о. В. Сполітакевич переслав збірку на Дім Інвалідів, зібрану в церкві св. Арх. Михаїла ....50.00
33. **Арнолд, Па.** д. Іван Федан переслав $25 на Дім Інвалідів, а $5 на політичних Вязнів. Разом ....30.00
34. **Ню Йорк, Н. Й.** Ліга Амер. Горожан переслала писанку на Рідну Школу ....121.57
35. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** д. Анна Гусар переслала збірку на Сиріт в краю замісць цвітів на похорон Стефаній Жуковської ....5.00
36. **Ст. Клейр, Па.** Впрен. о. С. Міляних переслав збірку на Рідну Школу, зібрано в церкві $22, а від себе $3. Разом ....25.00
37. **Бриджпорт, Конн.** д. Петро Сливінський переслав збірку від Укр. Гр. Кат. Парохії Покров. Пр. Богородиці на Інвалідів ....14.00
38. **Лудлов, Масс.** д. Іван Пришляк переслав збірку на Памятник Франка $24, а $7 на політичних Вязнів. Збірка була зі Свята в честь Ів. Франка ....31.00
39. **Лонг Біч, Л. Ай.** д. Василь Бедзюк зложив по $2 на рев. фонд, Дім Укр. Інвалідів і Укр. Нар. Дім в Синоці; разом ....6.00
40. **Озон Парк, Н. Й.** д. Микола Костів зложив на будову дому Українських Інвалідів ....10.00
41. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Зібрано на мітінгу Укр. Демократичного Клюбу на будову Дому Укр. Інвалідів у Львові ....25.55
42. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Збірка на весільній забаві в пп. Мицьо на Дім Інвалідів ....16.40
43. **Ню Йорк, Н. Й.** Січ Чорноморська і Богдана Хмельницького для письменника др. Трильовського ....100.00
44. **Ню Йорк, Н. Й.** д. Мирон Сурмач зложив на Дім Укр. Інвалідів ....50.00
45. **Трой, Н. Й.** Бр. св. О. Николая, від. 191 У. Н. С., зложило на Дім Інвалідів з пікніку ....35.00
46. **Акрон, Огайо.** д. Андрій Косоноцький переслав збірку з мітінгу Бр. Соп. св. Духа, від. 295 У. Н. С., на Дім Укр. Інвалідів ..12.20 Зложили по $1: Василь Пітун, Мих. Фітас, Конст. Цепко, Андрій Косоноцький, Гнат Лесняк, Фелікс Дрожак і дрібні датки $6.
47. **Рочестер, Н. Й.** д. Михайло Антонів переслав збірку від Тов. Зап. Січи, від. 367 У. Н. С., на слідуючі цілі: Сироти, Вязнів і Інвалідів; разом ....80.00
48. **Міннеаполіс, Мінн.** Впрен. о. Михайло Запаринюк пересл. збірку з концерту в честь Шевченка на Вязнів $49.12, а $50.15 на будову Укр. Гімназії в Чорткові. В тім знаходиться сума $9.50 з розпроданих бильочків, які комітет в Чорткові переслав на руки др. В. Клоцицького. Разом ....99.27
49. **Кемден, Н. Дж.** Впрен. о. Е. Бартош переслав збірку на Читальню в Ходачкові, зложив п. Іван Довгань ....2.00
50. **Янгставн, Огайо.** Впрен. о. М. Данилович переслав збірку зібрану в церкві Пресв. Тройці на Інвалідів ....23.11
51. **Мілвіл, Н. Дж.** д. Іван Конитко переслав збірку на Дім Інвалідів з каси Товариства, від. 347 Укр. Нар. Союза ....10.00
52. **Смок Рон, Па.** д. Н. Дикий переслав на Дім Інвалідів збірку збірану на хрестинах в пп. Юрка Лучки ....5.00
53. **Сиракюз, Н. Й.** д. Гаврил Туркевич переслав збірку зібрану на хрестинах у пп. Петра Караній на Дім Інвалідів ....5.00
54. **Нюарк, Н. Дж.** д. Теодозій Каськів переслав збірку від Укр. Комітету Народного Дому на Дім Укр. Інвалідів ....53.45
55. **Мекіс Ракс, Па.** д. С. І. Косецький переслав збірку від Громади для Інвалідів ....38.25
56. **Бейон, Н. Дж.** Впрен. о. Іван Захарко переслав збірку з церкви Успення Пр. Діви на Дім Інвалідів 15.27
57. **Бруклин, Н. Й.** д. Михайло Еаглай переслав збірку, котру зібрано з нагоди Ювилейного Свята Укр. Тов. Б. Хмельницького, від. 22 У. Н. С., на Дім Українських Інвалідів ....13.00
58. **Перт Амбой, Н. Дж.** д. Мих. Чумер переслав збірку зі свяченого на Рідну Школу ....31.00
59. **Геркімер, Н. Й.** Впрен. о. І. Крохмальний переслав збірки на Дім Укр. Інвалідів в сумі $28.80. Збірки зібрані в церквах, з того в Геркімер $3.65, з Бали $2.05, $5.30 зібрав в пару домах п. П. Наконечний, в церкві Ютика $4.45, в Літл Фолс $6.05 і в Ром $7.30. Разом ....28.80
60. **Белфілд, Н. Дак.** Впрен. о. В. Гриник переслав на Рідну Школу від Укр. Громади в Белтон, Н. Дак. ....5.00
61. **Форд Сіті, Па.** д. Орест Зубик переслав на Інвалідів від Тов. Запорожська Січ, від. 63 У.Н.С. 10.00
62. **Філаделфія, Па.** д. Дмитро Терпеляк переслав від Тов. Січ, 1 сотня, на Інвалідів ....20.15
63. **Істон, Па.** д. Василь Дроботій переслав від себе, жени і діти на Дім Інвалідів ....5.00







## ВІДОЗВА

> В своїй хаті своя правда
> І сила і воля!
> **Т. Шевченко.**

**Громадяни-Земляки!**

Приступаємо до докінчення, чи радше продовження розпочатого перед 40 літами діла — а саме до дальшої будови Народного Дому в Коломиї. Сей Дім, який по словам статута і по интенції основників має розвивати українське письменство, науку і мистецтво, ремесло і промисл, одним словом „має послужити для духового і матеріяльного поступу всього Покуття" (слова записані в протоколі з дня 9. VI. 1887 р.), мусить станути як найшвидше, як доказ нашої культурної і народньої зрілости.

Діло се велике й важне — але не нездійснимe — вимагає від нас троха жертви зі свого майна і труду, а ціль осягнемо.

Дня 9/6. 1927 минуло 40 літ від перших конститууючих Зборів Товариства „Український Народний Дім" в Коломиї. Коли тодішня Управа і члени основники — приступаючи до такого великого діла як будова Народнього Дому — не страхалася ні видатків, ні труду, хоч не мали ні сотика готівки, ані такого числа національно-свідомого громадянства, як ми тепер, тай чисельно тільки на жертвенність суспільности — докінчила з крейцарових датків більше ніж ½ будівлі, то наскільки певніще повинні взятись до роботи ми, що під сю пору маємо вже готову площу, пляни і численні кадри патріотичної інтелігенції, міщанства, селянства і робітництва! Ті кадри, свідомі ваги докінчення розпочатого діла, певно всі як один поспішать із жертвами і незабаром і дальша частина будівлі буде готова і віддана громадянству до ужитку, а в ній знайдуть приміщення: національний музей Покуття, театральна саля, ремісничa бурса ім. Йосафата Кобринського, гімназійна бурса й инші культурні та освітні установи.

Управа Українського Народнього Дому на своїх сходинах дня 21. мая 1927 р. рішила розпочати негайно збірку грошевих жертв на дальшу будову. В тій цілі звертається вона до цілого українського громадянства, в першу чергу — до громадянства Покуття — з горячим зазивом, складати на ту ціль жертви і сподіється, що не буде нікого, який не зложив більшого чи меншого датку, відповідно до своєї спроможности.

В дальшому звертається Управа і до Вас, наші браття Земляки на Великій Україні, в Америці і других краях, яких доля порозкидала далеко по за межі нашої батьківщини — як що пощастило Вам так, що нині одні тішитесь самостійним державним життям, а другі тим, що не знаєте жури за хліб насущний і стоїте матеріяльно краще ніж ми,—поможіть нам своїми лептами докінчити розпочате предками діло. Жертвуйте, кілько хто може, а незабаром у столиці Покуття — Коломиї — стане величава будівля, яка буде власністю не тільки Покуття, але цілого українського Народу, буде доказом, що ми народ свідомий свого „я", що ми гідні самостійної незалежної держави, про яку всі мріємо.

Жертви просимо складати системою 3-ох, се є жертвуючий викликує еще 3-ох своїх знакомих зложити таку саму або довільну суму.

Для переведення в діло цієї справи завязано при Управі Товариства осібний „Комітет Збірки Жертв" під проводом судді Василя Оробця.

Всякі жертви просимо слати на книжечку Покутського Союза ч. 2100 в Коломиї, вул. Костюшка 23 (Pokuckyj Souz Nr. 2100, Kołomyja, Poland, Europe.).

Коломия, дня 9/6. 1927.

**Управа Українського Народнього Дому:**

**о. дек. А. Русин, голова; проф. Ю. Ковалів, секретар; проф. М. Войцеховський; о. проф. К. Капустинський; нач. зел. В. Кобринський; адв. др. А. Коссак; др. І. Михалевський; суддя В. Оробець; проф. Д. Шумей.**